

GBP.0210-1/23

SPRAWOZDANIE MERYTORYCZNE Z DZIAŁALNOŚCI GMINNEJ BIBLIOTEKI PUBLICZNEJ W STAREJ BIAŁEJ ZA 2022 ROK

I. Status formalno-prawny

Gminna Biblioteka Publiczna w Starej Białej jest samorządową instytucją kultury, wpisana została przez organizatora do Rejestru Instytucji Kultury, poz. nr 1 z dnia 28.04.2006 r., posiada osobowość prawną. Działa w oparciu o statut nadany Uchwałą Nr 166/XXIV/06 Rady Gminy w Starej Białej z dnia 09 marca 2006 r., w zakresie zaspokajania potrzeb oświatowych, kulturalnych i informacyjnych społeczeństwa.

II. Sieć biblioteczna

Na terenie Gminy Stara Biała funkcjonują dwie placówki:

- Gminna Biblioteka Publiczna w Starej Białej, ul. Jana Kazimierza 1
- Filia biblioteczna w Nowych Proboszczewicach, ul. Floriańska 20

III. Zbiory biblioteczne

Księgozbiór bibliotek liczy ogółem **23 352** woluminy (*stan na 31.12. 2022 r.*)

W roku sprawozdawczym z dotacji podmiotowej organizatora zakupiono **998** wol. na kwotę: **24 000** zł i **22** zbiory audiowizualne (audiobooki i filmy na DVD) na kwotę: **500,00** zł. Z Książnicy Płockiej w formie daru biblioteki otrzymały 10 wol. na kwotę: 166,50 zł. Ogółem do bibliotek przybyło **1 008** wol..

Wskaźnik zakupu nowości na 100 mieszkańców osiągnięty przez biblioteki w 2022 r. wyniósł 8,68 wol., a wskaźnik ogółu woluminów na 100 mieszkańców 201,06

Zakup księgozbioru w poszczególnych placówkach:

- Gminna Biblioteka Publiczna w Starej Białej - **574** wol. na kwotę: **13 500** zł
- Filia w Nowych Proboszczewicach – **424** wol. na kwotę: **10 500** zł

Podstawowym warunkiem prawidłowego funkcjonowania biblioteki jest systematyczny wpływ nowości i równoległe ubytkowanie publikacji nieprzydatnych, zgodnie

z obowiązującymi przepisami. Księgozbiory na bieżąco są aktualizowane i wzbogacane o nowości wydawnicze. Biblioteki uzupełniały zbiory w oparciu o zróżnicowane potrzeby swoich czytelników, jak również analizę posiadanego księgozbioru. Zakupiono książki dla każdej grupy wiekowej. Zakupy nowości dokonywane były w hurtowniach książek i księgarniach internetowych.

W 2022 r. do bibliotek zakupiono :

- literaturę polską i obcą dla dorosłych: powieści obyczajowe, historyczne, sensacyjne, thrillery psychologiczne,
- literaturę dla młodzieży: powieści przygodowe, podróżnicze, literaturę SF i fantasy,
- lektury szkolne obowiązkowe i uzupełniające dla wszystkich typów szkół , zgodnie z aktualnym kanonem,
- literatura dla dzieci: komiksy, bajki, wierszyki, książki pisane dużą czcionką do samodzielnego czytania, książki zabawki, bajki terapeutyczne, książki edukacyjne, popularne serie wydawnicze „Akademia Mądrego Dziecka” , „Czytam sobie”,
- książki dla dzieci ukraińskich w wersji polsko-ukraińskiej,
- biografie, wspomnienia, pamiętniki,
- książki popularnonaukowe dla dorosłych , dzieci i młodzieży z różnych dziedzin wiedzy.

Systematycznie wzbogacamy zbiory o poradniki dla rodziców. Książki, które oferujemy mogą zainspirować rodziców do skutecznych działań wychowawczych i udzielić potrzebnych wskazówek i rad.

Biblioteka gromadzi, promuje i udostępnia zbiory, których tematyka skupia się na różnych formach przemocy. Zbiory uzupełniono o publikacje:

- wybrane problemy przemocy w rodzinie,
- grupy wsparcia dla osób doświadczających przemocy w rodzinie,
- stosowanie przemocy wobec dziecka (przyczyny, skutki, diagnozowanie, profilaktyka),
- depresja i próby samobójcze dzieci i młodzieży,
- przemoc wobec kobiet,
- stres dziecka,
- przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.

W trosce o komfort czytania systematycznie powiększamy księgozbiór o serię *Duże Litery*. Gminna Biblioteka Publiczna posiada w swoich zbiorach 100 tytułów książek z tej serii . W 2022 roku zakupiono 7 egzemplarzy. Książki polecane są osobom słabowidzącym i seniorom, są to powieści obyczajowe, sensacyjne , biografie , fantastyka i literatura faktu. Zestawienie dostępnych tytułów zamieszczone jest na stronie internetowej biblioteki w zakładce *Duże Litery*.

Biblioteka gromadzi zbiory audiowizualne, których posiadamy **196** tytułów, są to:

- książki mówione (*audiobooki*),
- filmy animowane dla dzieci,
- filmy fabularne (ekranizacje lektur szkolnych).

Szczegółowe informacje dotyczące gromadzonych materiałów zawiera katalog komputerowy zbiorów audiowizualnych.

Wszystkie zakupione zbiory były na bieżąco opracowywane w systemie bibliotecznym MAK+ (*MakPlus*)

Nasze elektroniczne katalogi są dostępne na stronie www.biblioteka.starabiala.pl i na stronie msib.pl (*Mazowieckiego Systemu Informacji Bibliotecznej*). W 2022 r. liczba wejść w katalogi *on-line* dostępne na stronie internetowej biblioteki wyniosła – **5 247**

Integralną częścią procesu gromadzenia zbiorów jest również ich usuwanie, które pozwala na aktualizację i dostosowanie go do potrzeb użytkowników. W 2022 r. ramach niezbędnej selekcji usunięto ze zbiorów – **673** wol. Selekcja dotyczyła książek fizycznie zniszczonych, zdezaktualizowanych, o przestarzałej treści.

Gminna Biblioteka Publiczna wzięła udział w projekcie „*Podaruj książkę ukraińskim dzieciom*”. W ramach projektu biblioteki otrzymały bezpłatnie książki w języku ukraińskim dla dzieci w różnym wieku. Projekt realizowany przez Instytut Książki i Fundację Metropolia Dzieci, w celu zapewnienia dzieciom z Ukrainy kontaktu z książkami napisanymi w ich ojczystym języku a także wsparcia wydawców ukraińskich.

IV. Czytelnicy

W bibliotekach zarejestrowano ogółem **753** czytelników (tabela nr 1,2) , w tym: **564** kobiety i **189** mężczyzn.

Liczba czytelników w poszczególnych bibliotekach:

- Gminna Biblioteka Publiczna w Starej Białej – **350**
- Filia w Nowych Proboszczewicach – **403**

Tabela nr 1 – Czytelnicy zarejestrowani wg wieku

Wiek w latach	2021	2022	Różnica
do lat 5	74	89	+ 15
6 - 12	134	132	- 2
13 - 15	46	43	- 3
16 - 19	39	44	+ 5
20 - 24	10	13	+ 3
25 - 44	243	211	- 32
45 - 60	145	130	- 15
powyżej 60	89	91	+ 2
Ogółem	780	753	- 27

Tabela nr 2 – Czytelnicy zarejestrowani wg zajęcia

Zajęcie	2021	2022	Różnica
osoby uczące się	180	176	- 4
osoby pracujące	293	261	- 32
pozostali	307	316	+ 9
Ogółem	780	753	- 27

V. Udostępnianie zbiorów i działalność informacyjna

W roku sprawozdawczym wypożyczono na zewnątrz **13 916** wol. (tabela nr 3) . Wskaźnik wypożyczonych książek na 100 mieszkańców wyniósł **119,82** wol. , a na statystycznego czytelnika **18,48** wol.. Biblioteki gromadzą i udostępniają **16** tytułów czasopism pochodzących z zakupu i prenumeraty , których wypożyczono na zewnątrz **212**. Wypożyczono **29** zbiorów audiowizualnych . Użytkownicy Gminnej Biblioteki Publicznej w Starej Białej mogą korzystać z cyfrowej wypożyczalni międzybibliotecznej książek i czasopism naukowych - *Academica*. Serwis udostępnia w wersji elektronicznej ponad 3 mln publikacji pochodzących ze zbiorów cyfrowych Biblioteki Narodowej.

Tabela nr 3 – Wypożyczenia zbiorów na zewnątrz

Rok	Odwiedziny czytelników	Wypożyczenia ogółem	Literatura piękna dla dzieci i młodzieży	Literatura dla dorosłych	Literatura popularno naukowa
2021	8 406	14 357	4 294	9 242	821
2022	8 077	13 916	3 967	9 116	833
Różnica	- 329	- 441	- 327	- 126	+ 12

VI. Komputeryzacja bibliotek i automatyzacja procesów bibliotecznych

Biblioteki posiadają łącznie **5** komputerów. Dla użytkowników do dyspozycji są **3** stanowiska z dostępem do Internetu, możliwością drukowania i skanowania . Gminna Biblioteka Publiczna wraz z filią pracują w systemie bibliotecznym *MAK+ (MakPlus)*. System pozwala na objęcie komputeryzacją wszystkich procesów bibliotecznych: gromadzenia i opracowania wszystkich typów dokumentów, prowadzenia kontroli zbiorów i udostępniania.

Czytelnicy naszych bibliotek, którzy są zarejestrowani w systemie *MAK+(MakPlus)* mogą korzystać w Gminnej Bibliotece Publicznej i Filii w Nowych Proboszczewicach z jednej karty czytelnika bez konieczności ponownej rejestracji. Zasady korzystania ze zbiorów biblioteki określone są regulaminem. Do katalogu elektronicznego wprowadzono **99 %** całości księgozbioru (*stan na 31.12. 2022 r.*).

VII. Działalność kulturalno – oświatowa

Oprócz udostępniania zbiorów, zaspokajania potrzeb czytelniczych i informacyjnych społeczności lokalnej, biblioteki prowadzą również działalność skierowaną do dzieci i młodzieży. W ofercie biblioteki znajdują się propozycje o charakterze cyklicznym jak „*Ferie w bibliotece*” i „*Wakacje w bibliotece*”. W swoich działaniach preferujemy formy, które w najciekawszy sposób promują książki i czytelnictwo. Należą do nich spotkania autorskie, lekcje biblioteczne, konkursy czytelnicze, wystawy książkowe i wycieczki do biblioteki. Realizacja działań o szerszym zasięgu ograniczona jest możliwościami lokalowymi i kadrowymi.

W 2022 roku zrealizowano następujące zadania:

We współpracy z Przedszkolem w Nowych Proboszczewicach zorganizowano konkurs recytatorski pt. „*Polscy poeci dzieciom*”. Celem konkursu było przybliżenie młodym czytelnikom twórczość polskich poetów, rozwijanie zdolności recytatorskich i rozbudzenie wrażliwości dzieci na piękno poezji. Rozstrzygnięcie konkursu miało miejsce 29.03.2022 r., w którym wzięło udział 18 przedszkolaków wytypowanych podczas wcześniejszych eliminacji. Dzieci prezentowały wiersze Marii Konopnickiej i Władysława Broniewskiego. Przyznano 3 nagrody w grupie wiekowej 3-4 lata i 4 nagrody w grupie wiekowej 5-6 lat. Laureatom wręczono dyplomy i nagrody rzeczowe. Pozostałym uczestnikom wręczono dyplomy – podziękowania , książki pt. „*Wiersze dla dzieci*” oraz drobne upominki.

W dniu 26.04.2022 r. zorganizowano dla dzieci z Przedszkola w Nowych Proboszczewicach spotkanie autorskie z Panem Poetą – bajkopisarzem i animatorem. Pan Poeta nie tylko opowiadał maluchom swoje bajki, ale przygotował dla nich mnóstwo kreatywnych zabaw. Bajki edukacyjne Pana Poety, autora „*Ptasiej Serii*” ze Złotej Listy Fundacji „*Cała Polska Czyta Dzieciom*” oprócz cennych morałów, mają wiele dobrego humoru. Na koniec spotkania dzieci miały możliwość zakupu książek z dedykacją autora. W spotkaniu wzięły udział 64 osoby.

W dniach od 04 do 08 lipca 2022 r. Gminna Biblioteka Publiczna w Starej Białej , w ramach cyklu „*Wakacje w Bibliotece*” zaprosiła najmłodszych czytelników do swojej placówki. Spotkania w bibliotece były okazją do ciekawego spędzenia wolnego czasu, poznania nowych przyjaciół, dobrej zabawy i zdobywania nowych umiejętności. Dla dzieci przygotowano zajęcia plastyczne z wykorzystaniem różnych technik , gry, zabawy z tekstem literackim, kalambury i zabawy ruchowe. Nieodłącznym elementem spotkań w bibliotece jest wspólne głośne czytanie. Frekwencja wyniosła – 76 osób.

W dniach od 11 do 15 lipca 2022 r. odbyły się wakacyjne zajęcia przygotowane przez Filię w Nowych Proboszczewicach. Wśród propozycji były zajęcia plastyczne, gry, zabawy, łamigłówki, quizy, gry planszowe. Wakacyjne spotkania wypełniły uczestnikom wolny czas dobrą zabawą, ale również zachęcały do czytania. Frekwencja wyniosła – 59 osób.

Biblioteki zapewniają dzieciom materiały potrzebne do przeprowadzenia zajęć plastycznych.

Gminna Biblioteka Publiczna w Starej Białej wraz z Filią w Nowych Proboszczewicach bierze udział w kolejnej edycji projektu, w ramach ogólnopolskiej kampanii promującej czytelnictwo „**Mała książka - wielki człowiek**”, której celem jest zachęcenie rodziców do odwiedzania biblioteki i codziennego czytania z dzieckiem. Wraz z rozpoczęciem roku 2022 nastąpiła zmiana roczników. Każde dziecko w wieku przedszkolnym od 3 do 6 lat, które przyjdzie do biblioteki, otrzyma w prezencie Wyprawkę Czytelniczą, a w niej książkę „Pierwsze czytanki dla...” dostosowaną pod względem formy i treści do potrzeb przedszkolaka oraz Kartę Małego Czytelnika. Za każdą wizytę w bibliotece zakończoną wypożyczeniem minimum jednej książki z księgozbioru dziecięcego, Mały Czytelnik otrzyma naklejkę, a po zebraniu dziesięciu zostanie uhonorowany imiennym dyplomem potwierdzającym jego czytelnicze zainteresowania. Przedszkolak otrzyma także drobny czytelniczy upominek. W Wyprawce znajdą coś dla siebie także rodzice – przygotowana dla nich broszura informacyjna przypomni o nieocenionej roli czytania w rozwoju dziecka oraz rozmaitych korzyściach wynikających z częstego odwiedzania biblioteki. W tej edycji projektu „Mała książka – wielki człowiek” są również Wyprawki w wersji ukraińsko-polskiej. Mamy nadzieję, że pomogą dzieciom z Ukrainy zaprzyjaźnić się z polskimi bibliotekami i literaturą. Realizacja kolejnej edycji projektu rozpoczęła się od akcji promocyjnej podczas której oddziały przedszkolne i klasy „0” w szkołach otrzymały plakaty oraz ulotki dla rodziców. Informacje promocyjne projektu ukazały się na stronie internetowej biblioteki i Urzędu Gminy. W 2022 r. do bibliotek zapisano 56 przedszkolaków.

Inne formy działalności:

- Lekcje biblioteczne – to jedna z najpopularniejszych form pracy z młodym czytelnikiem. Głównym celem tego typu zajęć jest dostarczenie informacji o funkcjonowaniu, zbiorach i ofercie biblioteki.
(odbyły się 4 lekcje z udziałem 77 dzieci)
- Wycieczki do biblioteki – celem wycieczek jest rozbudzenie zainteresowań czytelniczych, kształtowanie poczucia szacunku do książek, wyrabianie nawyku korzystania ze zbiorów i poznanie pracy bibliotekarza.
(odbyło się 5 wycieczek z udziałem 77 dzieci)
- Spotkania z bajką dla przedszkolaków - *(odbyło się 10 spotkań z udziałem 249 dzieci)*

Gminna Biblioteka Publiczna współpracuje z Kołem Emerytów, Rencistów i Inwalidów w Starej Białej. W ramach współpracy w dniu 07.04.2022 r. odbyły się wiosenne warsztaty rękodzieła.

*Sporządziła:
Hanna Smardzewska
Kierownik GBP*